

Jaarplan 2025

Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie
gewasbescherming 2030

Inhoud

Inleiding	3
Ambitie	3
Aanleiding	3
Small wins	4
Jaarplan 2025	5
Focus	5
Werkgroep weerbaarheid	5
Werkgroep verbinden land- en tuinbouw met natuur	6
Werkgroep pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten	7
Werkgroep hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	11
Werkgroep actuele vraagstukken	12
Werkgroep randvoorwaarden	12
Voortgang	14
Uitvoering	14
Monitoring	14
Bijlage 1	15

Inleiding

De Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is in 2019 door de deelnemende¹ partijen opgesteld en luidt als volgt: In 2030 bestaat de land- en tuinbouw in Nederland uit een duurzame productie met weerbare planten en teeltsystemen, waardoor ziekten en plagen veel minder kans krijgen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zo veel mogelijk kan worden voorkomen. Daar waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, is dit conform de principes van geïntegreerde gewasbescherming, nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen. Hiermee wordt tegelijkertijd een blijvend economische perspectief voor de land- en tuinbouw gerealiseerd. De visie is op hoofdlijnen uitgewerkt in drie strategische doelen:

- planten en teeltsystemen zijn weerbaar;
- land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden;
- nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten.

Ambitie

Onze ambitie is dat de Nederlandse agrarische ondernemers in 2030 wereldwijd toonaangevend zijn op het gebied van duurzame productie met weerbare planten en teeltsystemen. Ziekten en plagen krijgen op deze manier veel minder kans. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan dan zo veel mogelijk worden voorkomen. Waar gebruik van middelen nog nodig is, is dit nagenoeg emissievrij en nagenoeg geen residu op landbouw- en tuinbouwproducten.

Deze ontwikkeling naar weerbare planten en teeltsystemen is belangrijk. Omdat we tegen grenzen aanlopen en een duurzame en gezonde bedrijfsvoering voor agrarische ondernemers het bestaansrecht vormt, is deze omslag noodzakelijk. En door deze ontwikkelingen te stimuleren, kan deze innovatieve sector zich ook op dit vlak doorontwikkelen tot wereldwijd toonaangevend.

Alle betrokken partijen en de overheid zetten zich hier gezamenlijk voor in via het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Het doel van het programma is dat zowel agrarische ondernemers als de keten als geheel deze stap de komende jaren ook daadwerkelijk kunnen zetten. En dat de Nederlandse maatschappij er – met een gezonde leefomgeving, gezond voedsel en blijvend economisch perspectief voor de land- en tuinbouw – de vruchten van plukt.

Aanleiding

De directe aanleiding voor het opstellen van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 (2019) en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma (2021) was de constatering dat het gewasbeschermingsbeleid onvoldoende was om de gestelde doelen van onder andere waterkwaliteit en biodiversiteit te halen. Ook het pakket aan beschikbare gewasbeschermingsmiddelen zou drastisch veranderen/verkleinen als gevolg van aangescherpte Europese toelatingscriteria. Deze ontwikkelingen maken een adequate gewasbescherming steeds moeilijker en resistentie ligt op de loer. Telers hebben dringend behoefte aan vernieuwende maatregelen en middelen om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen.

Ontwikkelingen in het jaar 2024 hebben laten zien dat de urgentie is onverminderd hoog is. Omwonenden maken zich zorgen over hun gezondheid en spannen rechtszaken aan. Verder neemt het aantal normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater minder snel af dan in de afgelopen jaren te zien was, terwijl de doelen van de Kaderrichtlijn water in 2027 moeten worden gehaald. Van diverse werkzame stoffen is de Europese goedkeuring niet hernieuwd. Tegelijkertijd bleek uit knelpunten in enkele teelten dat de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen nog steeds erg groot is. Positief is dat er steeds meer werkzame stoffen worden goedgekeurd die van biologische herkomst zijn en veelal als laag-risicostof kunnen worden ingedeeld. Deze stoffen zijn meestal geen één op één vervanging van chemisch-syntheti-

¹ [Online tool GroenWijzer hulpmiddel voor natuurlijke plaagbeheersing - LTO](#)

sche stoffen. Ook komen er veelbelovende precisie toepassingstechnieken op de markt of zijn in ontwikkeling waarmee gebruik en emissies substantieel kunnen worden verminderd.

Small wins

In het Uitvoeringsprogramma wordt gebruik gemaakt van het small wins-raamwerk voor transitie management van de WUR, Leerstoelgroep Bestuurskunde². Small wins zijn kleine diepgaande veranderingen met tastbare resultaten voor directbetrokkenen. Door de zichtbare resultaten genereren small wins vaak ook energie en trots om de verandering verder door te voeren. Met één enkele small win is er nog geen sprake van een transitie, maar een reeks van deze kleinschalige small wins kan cumuleren in grootschalige, diepgaande transities. Kenmerken van een small win zijn concrete uitkomsten en het moet gaan om een diepgaande verandering, maar (nog) van bescheiden betekenis. Daarnaast moet de small win ook een positieve beoordeling hebben, maar er is ook weerstand en zijn er barrières die overwonnen moeten worden. Het gaat bij een small win om sociale en technische veranderingen.

In 2023 is op basis van dit raamwerk binnen het Uitvoeringsprogramma een aanpak en een checklist ontwikkeld om vast te stellen of ontwikkelingen of behaalde resultaten een small win genoemd kunnen worden. Hieronder staan enkele voorbeelden van small wins.

Voorbeeld van small wins

In de teelt van prei in de vollegrond wordt geëxperimenteerd met de inzet van Orius roofwantsen in combinatie met Lobularia als bankerplanten. Lobularia biedt stuifmeel waardoor Orius, een natuurlijke vijand van trips, een populatie kan opbouwen. Het vraagt van telers een aanpassing in hun denkwijze en teeltpraktijken. Soms is door toenemende druk door trips als gevolg van het rooien van naastgelegen uienpercelen of voor de beheersing van andere insecten zoals de preivlieg en preimineervlieg aanvullende actie nodig. Het gebruik van selectieve gewasbeschermingsmiddelen die Orius in leven laten, is dan essentieel.

Gedurende de opkweek van prei is Orius in combinatie met Lobularia nog iets uitdagender. Omdat een groot deel van de opkweek eerder dan half mei plaatsvindt, is deze aanpak niet overal toepasbaar. Bovendien is de periode van opkweek kort. Dit maakt het lastig om een populatie op te bouwen van natuurlijke vijanden zoals Orius. Bij de implementatie van natuurlijke vijanden is het van belang om een zekere mate van trips te accepteren, aangezien het streven is naar een natuurlijke balans. Dit kan echter problematisch zijn, omdat de tolerantie voor trips in het uitgangsmateriaal zeer laag is, en terecht: een schone start is van essentieel belang. Alleen met een tripsvrij uitgangsmateriaal krijgt Orius de kans om zich sneller te ontwikkelen dan de trips, wat het succes van de geïntegreerde bestrijding in de productie bevordert.

Dit voorbeeld laat zien dat het mogelijk is in een buitenteelt met biologische bestrijders en bankerplanten een nieuw teeltsysteem vorm te geven. Met mogelijkheden voor verbreding naar andere teelten.

² Termeer, Katrien e.a., 2019, 'Een smallwins raamwerk voor transitie management'. Wageningen University & Research | Termeer, Katrien. Expertpaper 'Het bewerkstelligen van een transitie naar kringlooplandbouw'. Wageningen University & Research

Jaarplan 2025

De doelen uit de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 worden behaald door het uitvoeren van de acties die in het Uitvoeringsprogramma staan. Dit is nodig voor de ontwikkeling en toepassing van weerbare teelten en gewassen, het verbinden van land- en tuinbouw met natuur en meer aandacht voor het toepassen van geïntegreerde gewasbescherming: preventieve maatregelen (bijvoorbeeld ruimer bouwplan, teeltkeuze, teeltsysteem, weerbare rassen en gezond uitgangsmateriaal (weerbaar, ziekte- en plaagvrij en sterk), monitoring en diagnostiek van ziekten en plagen en de inzet van niet-chemische middelen en maatregelen (bijvoorbeeld mechanische onkruidbestrijding, biologische bestrijders en klimaatbeheersing in gesloten teelten). Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring uit de biologische landbouw. Verder is meer samenwerking in de hele afzetketen van teler tot consument van priorair belang en heeft het terugdringen van emissies naar het milieu (omwonenden, water) hoge prioriteit.

Er zijn ook autonome ontwikkelingen en andere trajecten, waaronder het KRW-impulsprogramma, die een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelen.

Focus

Er is in 2024 een evaluatie uitgevoerd van de “governance” van het Uitvoeringsprogramma. Deze evaluatie heeft geleid tot het besluit van alle betrokken partijen – sector- en brancheorganisaties, een ngo en medeoverheden – een doorstart te maken met het Uitvoeringsprogramma. Er is besloten om meer focus aan te brengen in de acties van het Uitvoeringsprogramma en om een aparte belangenbehartigingstafel in te richten. Hierdoor wordt het Uitvoeringsprogramma meer gericht op de uitvoering van acties, die de strategische doelen binnen bereik moeten halen. Zodoende is een efficiëntie- en effectiviteitsslag beoogd.

De werkgroepen hebben in lijn met dit besluit de resterende acties geprioriteerd aan de hand van drie criteria, namelijk impact op het realiseren van de drie strategische doelen, haalbaarheid en capaciteit.

Werkgroep weerbaarheid

In 2030 is gewasbescherming gebaseerd op weerbaarheid: gewassen kunnen tegen een stootje en teeltsystemen zijn grotendeels zelfregulerend. Ziekten en plagen krijgen daardoor minder kans, zodat de noodzaak om in te grijpen tot een minimum beperkt blijft. Waar nodig wordt ‘slim’ bijgestuurd: tijd en plaats specifiek en zo ‘groen’ mogelijk.

De werkgroep weerbaarheid focust zich op het strategische doel “planten en teeltsystemen zijn weerbaar” en volgt daarbij twee hoofdlijnen:

1. Kennis en onderzoek ten aanzien van weerbare planten en teeltsystemen:
Wat weten we al wel? Wat weten we nog niet? Waar is dus nog (meer) onderzoek voor nodig?
2. Delen van kennis over weerbare planten en teeltsystemen:
Hoe gaan we de opgedane kennis verspreiden en zorgen dat deze ook daadwerkelijk in de praktijk geïmplementeerd gaat worden?

Dit leidt tot de focus op acties die bijdragen aan het genereren en/of verspreiden van kennis en implementatie daarvan in de praktijk. Met praktijk bedoelen we niet alleen de boer of tuinder, maar de gehele keten waar de boer of tuinder onderdeel van uit maakt. Dit betekent enerzijds dat in toenemende mate bij veredeling en opkweek weerbaarheid een integraal onderdeel van het veredelingsprogramma en opkweekstrategie is en anderzijds afnemers en consument weerbaar geteelde producten op zijn minst accepteren, maar bij voorkeur er naar vragen.

De prioriteit zal in het jaar 2025 liggen bij de volgende acties:

Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
15	Als extra impuls voor de stap van innovatie naar praktijktoepassing van weerbare rassen en gewassen worden workshops georganiseerd over kennisuitwisseling over rassen met telers.	Plantum
16	Praktijkpilots in verschillende regio's en sectoren, waarbij verschillende ketenpartijen betrokken worden. Telers, adviseurs en erfbetreders gaan proacties samen leren en ervaring opdoen met weerbare teeltsystemen. "Small wins" worden omgezet in "big wins" door het opzetten van een kennisnetwerk voor het delen van kennis die ontwikkeld is in de praktijk.	LTO
23	Innovatieve teeltconcepten worden gescreend op potentiële bijdrage aan een weerbaar teeltsysteem. Voor kansrijke teeltconcepten wordt een ondersteuningsplan opgesteld waar monitoring onderdeel van is.	LTO
112	Informatie en advies over weerbare teeltsystemen wordt gebundeld en vertaald voor telers en adviseurs naar begrijpelijke vorm en inhoud. Ontwikkelen van een stimuleringskader voor laagdrempelig aanbieden van bouwplanbrede ondersteuning van telers door hun vertrouwde adviseur is hier onderdeel van.	Agrodis
299	Rol bemesting in weerbare teeltsystemen.	Artemis

Werkgroep verbinden land- en tuinbouw met natuur

De natuur op landbouw- en tuinbouwgronden is in 2030 rijker en veelzijdiger. De land- en tuinbouw richt zich waar mogelijk op het benutten van natuur voor bijvoorbeeld bestuiving, bodemvruchtbaarheid en ziekte- en plaagwering. Functionele agrobiodiversiteit ondersteunt de gewasbescherming op het agrarische bedrijf en levert tegelijk een passend leefgebied voor flora en fauna.

De werkgroep verbinden van land- en tuinbouw met natuur focust zich op het strategische doel "land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden". Om dit doel te bereiken wordt de ontwikkeling van natuur rondom landbouw gebieden zoveel mogelijk ondersteund, zodat naast het bevorderen van de biodiversiteit, natuurlijke plaag- en ziektebestrijding maximaal benut kan worden.

Er is in 2024 besloten deze werkgroep op te heffen. Alle werkgroepen dienen een bijdrage te leveren aan het realiseren van het strategisch doel "land- en tuinbouw zijn met elkaar verbonden". De resterende acties worden dan ook bij deze werkgroepen neergelegd. Daarnaast dragen vele andere trajecten buiten het Uitvoeringsprogramma – zoals akkerranden en bloemstroken³ en de GroenWijzer⁴ – bij aan het realiseren van dit strategische doel.

³ [Akkerranden en bloemstroken - Natuurinclusieve Landbouw \(landbouwmetsnatuur.nl\)](#)

⁴ [Online tool GroenWijzer hulpmiddel voor natuurlijke plaagbeheersing - LTO](#)

Werkgroep pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten

Doordat planten en teeltsystemen weerbaar zijn, het principe van geïntegreerde gewasbescherming wordt toegepast en land- en tuinbouw en natuur met elkaar verbonden zijn, nemen het gebruik en de emissies van gewasbeschermingsmiddelen drastisch af. De reeds bestaande doelstellingen voor beperking van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu worden doorgetrokken tot nagenoeg nul in 2030. De doelstelling voor de voedselveiligheid van gewasbeschermingsmiddelen blijft gehandhaafd en met het behalen van de doelstellingen van Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 neemt de kans op de aanwezigheid van residuen op producten af.

De werkgroep pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten (hierna: pakket van maatregelen) focust zich op het strategische doel “nagenoeg zonder emissies naar het milieu”. Het accent ligt daarbij op emissies naar het oppervlaktewater. Hierbij wordt rekening gehouden met het tussendoel “geen normoverschrijdingen meer in 2027” (Kaderrichtlijn water).

Het pakket van maatregelen is vooruitlopend op het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 in 2018 opgesteld, maar maakt daar inmiddels integraal onderdeel van uit. Ook de uitvoering is in 2018 gestart. Op basis van voortschrijdend inzicht, actuele ontwikkelingen en toegenomen besef van urgentie met betrekking tot o.a. het behalen van de KRW in 2027 zijn in 2024 acties heroverwogen, eventueel geschrapt, samengevoegd tot functionele, overzichtelijke eenheden en nieuwe acties toegevoegd.

In 2023 heeft de Tweede Kamer de motie Grinwis c.s. ‘Verkorten terugkoppeling monitoringsresultaten van grond- en oppervlaktewater naar gebruikers/toepassers van middelen’ aangenomen. Dit heeft direct geleid tot een nieuwe actie om te komen tot het sneller delen van monitoringsresultaten van oppervlaktewater door waterbeheerders met agrariërs en loonwerkers door tussenkomst van het georganiseerde landbouwbedrijfsleven. Hiervoor is een praktische handreiking opgesteld, die in 2025 in afstemming met waterschappen en sectoren in een aantal gebieden met een prioritaire, urgente opgaven zal worden toegepast.

De gebiedsgerichte aanpak erf- en perceelsemissie is in de achterliggende periode al opgestart in verschillende regio's en sectoren, met meerdere bijeenkomsten waarin de opgedane ervaringen met vertegenwoordigers van de georganiseerde land- en tuinbouw en de waterschappen zijn gedeeld om tot praktische werkafspraken over een aanpak te komen waarmee resterende normoverschrijdingen in gebieden adequaat en sneller dan nu worden teruggedrongen tot nul in 2027. In 2025 wordt in samenwerking tussen betrokken partijen, met name het agrarische bedrijfsleven, waterschappen en de ministeries van LVVN en IenW, gekomen tot een landelijke implementatie van de gebiedsgerichte aanpak. Hierbij gaat het niet alleen om het identificeren van de ‘opgave’ die ondernemers in de regio hebben, maar ook om het aanreiken van maatregelen of andere instrumenten.

Ter ondersteuning van de gebiedsgerichte aanpak zijn en worden onder het pakket van maatregelen voor landelijke toepassing meerdere instrumenten ontwikkeld:

- In 2025 wordt de verplichting tot het toepassen van het gesloten vulsysteem bij het aanmaken van een spuitvloeistof in open teelten opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gewijzigde besluit zal volgens planning per 1 juli 2026 in werking treden. Met dit systeem worden spuitmachines zonder morsen gevuld, wat bijdraagt aan een sterke vermindering van emissies. Daarnaast sluit het systeem aan bij een betere bescherming van de toepasser van de middelen. Naar verwachting zullen producenten van gewasbeschermingsmiddelen in de loop van 2025 verpakkingen met de voor toepassing van het gesloten vulsysteem benodigde dop gaan uitleveren. Vooruitlopend op de wettelijk verplichting zal het bedrijfsleven inzetten op eerder gebruik op vrijwillige basis.
- Voor de akkerbouwsector zijn de protocollen nagenoeg gesloten erf en nagenoeg gesloten perceel ontwikkeld en geïmplementeerd in de praktijk. De andere openteelt sectoren werken aan een aanpak

met hetzelfde doel: structurele aanpak van emissies met borging. De sectoren bepalen of de vrijwillige implementatie voldoende effectief is en als dat nodig is worden vervolgstappen gezet. Zo heeft BO Akkerbouw bepaald dat de twee protocollen verplicht onderdeel worden van het certificeringsschema TopCrop (voorheen: VVAK). De LTO vakgroep bomen, vaste planten en zomerbloemen zet zich hiervoor in middels innovatiekringen, excursies en kennisbijeenkomsten.

- Verbinden lopende programma's, zoals die van BO Akkerbouw, Greenports Nederland en DAW, met het UP2030 te verbinden, met als doel snellere en meer uniforme kennisdeling richting boeren en tuinders, loonwerkers en adviseurs. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande kennisontsluitingstools Toolbox Water, emissiereductiesprint en Glastuinbouw Waterproof.
- In 2024 is de handreiking aanleg wasplaatsen, bestemd voor overheden en handhavers opgeleverd en publiek gemaakt. In 2025 volgt het informatiedocument voor telers en loonbedrijven. Met deze twee documenten zijn de regels voor alle partijen duidelijk. Hiermee zijn drempels voor de aanleg van wasplaatsen weggenomen, met de nadruk op collectieve wasplaatsen voor gezamenlijk gebruik door boeren en tuinders.
- LTO Nederland BO, Akkerbouw, DAW werken samen in de emissiereductiesprint: een pragmatische en laagdrempelige wijze akkerbouwers te stimuleren om emissie van gewasbeschermingsmiddelen via erf, perceel of drift te verminderen. Kennis, tips en ervaringsverhalen worden gedeeld via sociale media en vakmedia. In 2023 zijn de berichten van de campagne 150.000 keer gezien door de doelgroep en hebben gezorgd voor 25.000 interacties. De emissiereductiesprint wordt in 2025 voortgezet en doorontwikkeld, met andere activiteiten met als doel akkerbouwers beter te bereiken.

Mede in het licht van de versnelling is de samenwerking en samenvoeging van activiteiten met andere lopende activiteiten/programma's, zoals Toolbox Water, emissiereductiesprint en Deltaplan Agrarisch Waterbeheer geïntensiveerd. Toolbox Water beheert de erf- en perceelsemissiescan. Inmiddels zijn ruim 11.000 erfemissiescans en zo'n 1.800 perceelsemissiescans ingevuld.

In 2024 is opdracht verleend voor het actualiseren van beste beschikbare technieken (BBT) voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen in open teelten. Alle technieken die opgenomen in de 'driftreducerende techniekenlijst' worden herbeoordeeld. Hierbij is ook specifiek aandacht voor verantwoording van het juiste gebruik van deze technieken om het toezicht op naleving te kunnen verbeteren. Deze actie wordt in 2025 afgerond.

Er is een aanzet gedaan voor het actualiseren van de positie en het kader waarbinnen de Technische Commissie Techniekbeoordeling (hierna: TCT) haar werk moet doen. Dit geactualiseerde kader wordt in 2025 voorgelegd aan het Bestuurlijk Overleg Water (de opvolger van de Commissie Integraal Waterbeheer die de TCT in 2003 heeft ingesteld).

Een ander speerpunt betreft de precisietechnieken voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Het streven is om de acties gericht op de innovatieve technieken af te ronden in 2025, waaronder het ontwikkelen van een boordelingskader voor innovatieve (precisie) technieken (zoals 'spotsprayers'), waar wenselijk in samenwerking met werkgroep randvoorwaarden.

De prioriteit zal in het jaar 2025 liggen bij de volgende acties:

1. Hoofdthema Gebiedsgerichte aanpak:

Nr:	Actie:	Trekker:
300	Op grond van monitoring faciliteren en meewerken aan sneller vaststellen van resterende opgaven voor doelbereik schoon grond- en oppervlaktewater 2027 (bronnen – emissieroutes – opgaven: expliciet helder) in samenhang met plan LTO/NAJK en KRW-impuls.	lenW
292	Met Unie, LTO(-familie) en CropLife NL invulling geven aan snellere terugkoppeling monitoringsresultaten met als doel de normoverschrijdingen terug te dringen, met specifiek aandacht voor: • Ondersteunen en aanjagen gebiedsgerichte processen; • Starten met uitvoering van deze aanpak in(ten minste) 5 prioritaire gebieden, onderverdeeld naar de sectoren, met toepassing van ontwikkelde onder Waterdichte Kaders (passive sampling (meten, meetprotocol en monitoring en escalatieladder); • Toepassen van de door CLM ontwikkelde handreiking; • Delen van geleerde lessen en goede voorbeelden door alle partijen.	lenW
292	Gestructureerde regionale aanpak in samenwerking met de stakeholders in het gebied waaronder waterschappen, gemeenten, provincie, afzetketen en andere landbouwsectoren.	LTO
301	In het kader van regioaanpak sturen op doelen KPI's met behulp van toolbox en ontwikkeling in een groepsproces met implementatie.	LTO
302	In het kader van regioaanpak gebruik maken van de expertise van de praktijk en communicatie intern en extern over meetresultaten.	LTO
292	Als onderdeel van Regioaanpak en regionale kennis- en implementatieprojecten gebruik maken van nulmeting, monitoring voortgang door onafhankelijke auditoren en met gebruikmaking van versnelde terugkoppeling in samenwerking met de waterschappen.	LTO
303	Regionale kennis- en implementatieprojecten in probleemgebieden zoals Duurzame bollenteelt Drenthe, Project Drieban, Heemskerker- en Uitgeesterbroek, project reductie GBM Zuid-Hollandse Eilanden.	LTO

2. Hoofdthema Techniek:

Nr:	Actie:	Trekker:
172	Gesloten vulsysteem: implementatie- en communicatietraject; komen tot wettelijke verplichting.	Croplife NL lenW
234	Actualiseren BBT voor neerwaarts en zijwaarts spuiten , met specifieke aandacht voor verantwoording van de juiste toepassing van hoogstaande spuittechnieken. Met neenemen uit oorspronkelijk PvM: • Driftreductie beperken tot maximaal 95%; • Eis machinerichtlijn schoonwatertank en borgen dat dit in de spuitkeuring wordt meegenomen. Bestuurlijke bespreking en vaststelling daarvan en toepassing daarvan.	lenW en Fedecom
241	Fedecom maakt een lijst met BBT's voor (neerwaartse en zijwaartse) spuitmachines die aanvullend op de huidige BBT beoordeling door CLM op het gebied van drift, ook van invloed kunnen zijn op emissiebeperking via andere emissieroutes kunnen zijn. Afstemming met LTO en Cumela is voorzien. Afronding in eerste kwartaal 2025.	Fedecom
304	In afstemming met UvW en lenW creëren van een loket waar fabrikanten hun (nieuwe) techniek aanmelden en advies krijgen om aanvragen voor beoordeling door de TCT te stroomlijnen.	LTO en Fedecom

Nr:	Actie:	Trekker:
305	Actualiseren positie en kader waarbinnen de TCT haar werk doet en actualisatie van kader vaststellen driftreductie, en bestuurlijke vaststelling daarvan (BOOT en BO Water). Actualiseren positie en kader waarbinnen de TCT haar werk doet en bestuurlijke vaststelling daarvan (BOOT en BO Water).	IenW en UvW
306	Bijdragen aan de Europese harmonisatie van meet- en beoordelingsmethodes DRD en DRT.	Fedecom
290	Ontwikkelingen van een beoordelingsmethode voor innovatieve en precisietechnieken.	IenW en Ctgb

3. Hoofdthema Wasplaatsen en extern reinigen:

Nr:	Actie:	Trekker:
248	Opstellen en communiceren informatiedocument over wasplaatsen in eerste half jaar van 2025.	Cumela
308	Opstellen plan voor het komen tot verplicht gebruik wasplaats voor het uitwendig reinigen van spuitapparatuur, inclusief beoogde datum invoering.	LTO en Cumela

4. Hoofdthema Kennisontwikkeling en ontsluiting:

Nr:	Actie:	Trekker:
309	Lopende programma's, zoals die van BO Akkerbouw, Greenports Nederland en DAW, met het UP2030 verbinden, met als doel snellere en meer uniforme kennisdeling richting boeren en tuinders, loonwerkers en adviseurs. Met specifieke aandachtspunten: a. Aanvullen van de kennis, en actief delen ervan op de bestaande kennisontsluitingstools zoals Toolbox Water, Emissiereductiesprint en Glastuinbouw Waterproof, primair gericht op boeren en tuinders; b. Voor de adviseurs verbinding leggen met het Agrodids Transitie Programma (ATP); c. Inrichten van Groen Kennisnet als centrale landingspagina waarvan- daan verwezen kan worden naar bestaande kennis- ontsluitingstools zoals hiervoor genoemd.	LTO Agrodids Agrodids
310	Verhogen kennis ontwikkelaars, verkopers en servicepersoneel van LMB's, door ism Aeres Tech uitrollen training gericht op kennis van spuittechniek, drift reducerende spuitdoppen/technieken, regelgeving, ed.	Fedecom
311	Inzetten op zorgvuldig en netjes werken met de werktitel "Ook JOUW gedrag doet er toe".	Cumela
312	Organiseren van kantinetoolbox bijeenkomsten ism waterschappen, voor loonwerkers.	Cumela
313	Doorontwikkeling Landbouwportalen Noord-Holland en Rijnland, gericht op coaching en subsidiemaatregelen.	LTO
314	Praktische kennisontwikkeling in verschillende fieldlabs.	LTO
315	Uitvoering onderzoeksprojecten bloembollen gericht geïntegreerde teelt.	LTO
316	Verminderen milieubelasting teelt en inzet van biodiversiteit, door ambities te formuleren en uit te voeren per productgroep (tulp, hyacint, lelie, narcis, zantedeschia etc.).	LTO

6. Hoofdthema Naleving en handhaving verbeteren:

Nr:	Actie:	Trekker:
317	Invulling geven aan de vervolgstappen op de door de NVWA georganiseerde hackaton.	LVVN, lenW
318	Opstellen van ideeën voor het verbeteren van de naleefbaarheid én handhaving, die bijdragen aan een betere naleving die de druk op op toezicht en handhaving verminderen. (Denk aan afkeuren spuitmachines door SKL bij ontbreken kantdop, etc. en melden aan NVWA voor handhaving, gericht toezicht houden op vakbekwaamheid en intrekken bewijs van vakbekwaamheid, toepassen moderne technieken, zoals registraties).	LTO

7. Hoofdthema Grondwater

Nr:	Actie:	Trekker:
91	In aansluiting op de georganiseerde kennisspecial over gewasbeschermingsmiddelen in grondwater organiseren van een subwerkgroep gewasbeschermingsmiddelen in (uit) grondwater met vertegenwoordigers van IPO, Vewin, CropLife NL, LTO, LVVN en lenW.	lenW
319	Gewasbeschermingsmiddelen meenemen in het uitwerken van opties voor het uitvoeren van een landelijke meetronde in meetpunten met een filter in het bovenste grondwater.	lenW

Werkgroep hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw

Doordat planten en teeltsystemen weerbaar zijn, het principe van geïntegreerde gewasbescherming wordt toegepast en land- en tuinbouw en natuur met elkaar verbonden zijn, nemen het gebruik en de emissies van gewasbeschermingsmiddelen drastisch af. De reeds bestaande doelstellingen voor beperking van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu worden doorgetrokken tot nagenoeg nul in 2030. De doelstelling voor de voedselveiligheid van gewasbeschermingsmiddelen blijft gehandhaafd en met het behalen van de doelstellingen van Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 neemt de kans op de aanwezigheid van residuen op producten af.

De werkgroep hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw focust zich op het strategische doel “nagenoeg zonder emissies naar het milieu”. Het accent ligt daarbij op het verminderen van emissies naar het grondwater, oppervlaktewater en riolering vanuit de glastuinbouw en het realiseren van de doelstelling in 2027. Dit draagt bij aan het tussendoel “geen normoverschrijdingen meer in 2027” (Kaderrichtlijn water).

Deze werkgroep voert zijn werkzaamheden uit onder de vlag van het Platform Duurzame Glastuinbouw. De prioriteit zal in het jaar 2025 liggen bij de volgende acties:

Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
268	Evaluatie beoordelingsmethodiek voor zuiveringsinstallaties.	Glastuinbouw NL
270	Inventariseren van mogelijke verbeteringen voor toezicht en handhaving.	Unie van Waterschappen

De overige acties zijn te vinden in het uitvoeringsprogramma van het Platform Duurzame Glastuinbouw (2023-2027, jaarschijf 2025)⁵.

⁵ <https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/over-ons/partners/pdg#>

Werkgroep actuele vraagstukken

Tijdens het transitieproces zijn er aanpalende processen die invloed hebben op het behalen van de strategische doelen. Denk hierbij aan de keten en inzet van de overheden, maar ook aan processen die een ondersteunende rol vervullen in de context van weerbare teeltsystemen, zoals het monitoren van de resultaten, digitalisering, wet- en regelgeving, economische prikkels en advisering en ondersteuning.

De leden van de werkgroep actuele vragen stellen hun expertise ter beschikking aan de coördinatoren effectief middelen- en maatregelenpakket (CEMMP's) voor het vinden van oplossingen voor vraagstukken op het beleidsterrein van gewasbescherming. De rol van de leden van de werkgroep is vanuit hun expertise meedenken en de CEMMP's te adviseren over mogelijke lange- en korte termijn IPM-oplossingen en de verbinding daartussen.

De prioriteit zal in het jaar 2025 liggen bij de volgende actie:

Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
70	Concrete cases worden ingebracht en besproken onder de vlag van de werkgroep en er worden oplossingen voor gezocht.	LTO

Het overzicht met daarin de concrete cases is in 2024 geactualiseerd. Deze zijn opgenomen in de bijlage. Deze cases worden veroorzaakt door enerzijds de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen en anderzijds door de ontwikkeling van weerbare teeltsystemen.

Werkgroep randvoorwaarden

Tijdens het transitieproces zijn er aanpalende processen die invloed hebben op het behalen van de strategische doelen. Denk hierbij aan de keten en inzet van de overheden, maar ook aan processen die een ondersteunende rol vervullen in de context van weerbare teeltsystemen, zoals het monitoren van de resultaten, digitalisering, wet- en regelgeving, economische prikkels en advisering en ondersteuning.

De werkgroep randvoorwaarden richt zich op het verbeteren van randvoorwaarden en de beschikbaarheid van alternatieve middelen en maatregelen, zodat telers in de transitiefase en daarna kunnen blijven produceren (dus deels ook nog gericht op de huidige systemen), op monitoring en digitalisering, randvoorwaarden voor pilotprojecten e.d. en het verdienmodel van de telers. Het aantal acties vallend onder deze werkgroep is in vergelijking met andere werkgroepen groot en heel divers. Over het algemeen betreft dat systeemverbeteringen die bijdragen aan het transitieproces. Systeemverbeteringen vragen vaak een lange doorlooptijd indien nationale en Europese wet- en regelgeving aan de orde is.

Zo zal in 2025 nader worden ingezet op het wegnemen van belemmeringen in regelgeving en op het uitwerken van mogelijkheden om de acceptatie en invoering van bestaande en nieuwe technieken in de praktijk te versnellen. Verder zal een subwerkgroep zich in 2025 specifiek richten op de registratie en handhaafbaarheid van precisietechnieken om deze toepasbaar te krijgen voor de praktijk. Daarnaast wordt ingezet op verbeteringen op het gebied van data-gebruik van informatie- en beslissingsondersteunende systemen en op precisietechnieken als onderdeel van weerbare systemen. De inzet van transitiecoaches wordt verder uitgewerkt om agrarische ondernemers op maat te ondersteunen in de transitie. Integrated Crop management (ICM) wordt verder uitgerold in de vorm van ICM-teeltwijzers.

De prioriteit zal in het jaar 2025 liggen bij de volgende acties:

Actienr.	Actie	Actie-eigenaar
49	Er wordt een overzicht gemaakt van belemmeringen in regelgeving voor het toepassen van technische maatregelen.	Cumela
50	Stimuleren door afspraken over onder meer data-gebruik van informatie- en beslissingsondersteunende systemen en	LTO
52	Agrarische ondernemers hebben de mogelijkheid om technieken uit te proberen en toe te passen door hierin zelf of gezamenlijk te investeren of deze te huren via een loonwerker of dealer.	Cumela
121	Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van een adviseur die hen helpt bij het toepassen van innovaties op hun bedrijf. Het is daarvoor van belang dat de positie van de adviseur zichtbaar wordt versterkt.	Agrodis
122	Bedrijven die stappen willen zetten hebben behoefte aan ondersteuning op maat. Deze ondersteuning wordt ingevuld met transitiecoaches.	Agrodis
298	Uitwerken vervolgacties voor het wegnemen van belemmeringen om innovatieve toepassingstechnieken in te zetten voor gebruiksreductie.	Ctgb

Voortgang

Uitvoering

De bijlage bij dit jaarplan bevat een overzicht van alle acties van de verschillende werkgroepen. Hieruit volgt welke acties prioriteit hebben, zijn afgerond, zijn vervallen, zijn geschrapt (regulier beleid) of zijn samen-gevoegd. Dit leidt er automatisch toe dat de acties zonder status op dit moment geen prioriteit hebben.

Monitoring

In 2024 hebben CLM Onderzoek en Advies en Royal HaskoningDHV een rapport opgesteld met daarin een advies over het gebruik van indicatoren om de voortgang in het realiseren van de drie strategische doelen te monitoren⁶. Dit advies heeft geleid tot een keuze om de onderstaande indicatoren te gaan gebruiken voor het opstellen van de monitoringsrapportage van het Uitvoeringsprogramma over rapportagejaar 2023. Ook dit rapport is door CLM Onderzoek en Advies en Royal HaskoningDHV opgesteld in 2024⁷.

Strategisch doel en indicator	Bouwsteen	Bron
Planten en teeltsystemen zijn weerbaar		
Resistentiewaarden graan en suikerbieten	Ras	Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst
Areaal rust- en rooigewassen	Bodem	Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO)
Aandeel bodembedekking	Bodem	RVO
Aandeel telers in glastuinbouw met biologische bestrijders	Gerichte maatregel	Centraal bureau voor de Statistiek (CBS)
Areaal onder beheerschema (zoals biologisch & On the way to PlanetProof)	Teeltsystemen	CBS, Stichting Milieukeur, e.a.
Alternatieve teeltsystemen	Teeltsystemen	RVO
Bereik pilots en bijeenkomsten UP	Kennis	UP partners
Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden		
Areaal activiteiten binnen ecoregeling GLB/ANLb	Natuurlijke elementen	RVO
Diversiteit hoofdgewassen	Natuurlijke elementen	RVO
Living Planet Index	Biodiversiteit	Compendium voor de leefomgeving
Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten		
Residuen op Nederlands groente en fruit	Residu	NVWA
Normoverschrijdingen oppervlaktewater	Water	Deltares i.o.v. IenW
Normoverschrijdingen oppervlaktewater bij drinkwaterinnamepunten	Water	CML & RHDHV i.o.v. IenW
Aanwezigheid gewasbeschermingsmiddelen in Landelijk Meetnet Grondwaterkwaliteit	Water	RIVM
Afzet van stoffen onderverdeeld in groene stoffen, reguliere stoffen, stoffen die in aanmerking komen voor vervanging en niet goed-gekeurde werkzame stoffen	Gebruik middelen	LVVN
Aantal toegelaten stoffen (indeling zie afzet)	Toelating middelen	Ctgb

⁶ Kamerstuk 27858, nr. 678 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen; zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1172053.pdf

⁷ Kamerstuk 27858, nr. 683 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen; <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1172053.pdf>

Bijlage 1

Deze bijlage bevat een overzicht met daarin alle acties en de status van deze acties.

Er is onderscheid gemaakt tussen acties die inzet vragen in het kader van het Uitvoeringsprogramma en acties die vragen om reguliere inzet van één of meer betrokken partijen. De status van de laatste acties is “reguliere inzet”.

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
1	Elke vijf jaar wordt de “staat van plantgezondheid” uitgebracht.	LVVN	Weerbaarheid	afgerond
2	LTO NL benoemd in 2030 criteria en kaders voor weerbare teeltsystemen op basis van “staat van plantgezondheid” worden deze herzien.	LTO	Weerbaarheid	
3	Concreet IPM stappenplan voor de toepassing van glyfosaat-houdende middelen.	LTO	Randvoorwaarden	afgerond
3.1	Rol en verantwoordelijkheden gecontroleerde distributie.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
3.2	Evaluatie systematiek biologische bestrijders.	LVVN		afgerond
3.3	Notitie cut-off criteria.	LVVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
3.4	F2F indicatoren voor gewasbescherming berekenen en publiceren.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
4	De gewasbeschermingsmonitor wordt (door)ontwikkeld	LVVN		reguliere inzet
5	LVVN onderzoekt welke aanvullende acties nodig zijn voor het verbeteren van weerbaarheid in andere groeimmedia dan bodems.	LVVN	Weerbaarheid	afgerond
6	Mogelijkheden verkennen voor uitbreiden EU mestverordening naar meer taxonomische groepen biostimulanten.	Artemis	Randvoorwaarden	
7	Bezien nationale meststoffenwet op productcategorieën die nog niet benoemd zijn.	LVVN		reguliere inzet
8	Op korte termijn een beschrijving opstellen van waar weerbare rassen en gewassen aan moeten voldoen.	Plantum	Weerbaarheid	afgerond
9	Nederland zet zich in Europa in voor het toelaten en toepassen van nieuwe veredelings technieken.	LVVN		reguliere inzet
10.1	Behoeft aan intensiveren precompetitief naar “gene-editing technieken”, genfuncties, gevolgen van gerichte aanpassingen op weerbaarheid en andere agronomische eigenschappen onderzoeken.	Plantum	Weerbaarheid	
10.2	Precompetitief onderzoek naar “gene-editing technieken”, genfuncties, gevolgen van gerichte aanpassingen op weerbaarheid en andere agronomische eigenschappen intensiveren.	Plantum	Weerbaarheid	samengevoegd
11.1	Er worden methodieken ontwikkelt voor het vaststellen van de weerbaarheid van rassen en gewassen. Inventariseren behoefte aan intensiveren precompetitief onderzoek epidemiologie ziekte, plagen en toetsontwikkeling.	Plantum	Weerbaarheid	
11.2	Intensiveren precompetitief onderzoek naar epidemiologie van ziekten, plagen en toetsontwikkeling.	Plantum	Weerbaarheid	samengevoegd
12	Het indentificeren van instrumenten voor het stimuleren van het ontwikkelen van genetisch weerbare rassen met beperkte terugverdien mogelijkheden.	Plantum	Randvoorwaarden	

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
13	De veredelingssector en overheid zetten in op behoud, verbetering en versterking van ondersteunend innovatiebeleid.	Plantum	Randvoorwaarden	
14	Alle informatie over beschikbare rassen en gewassen wordt opgenomen in één informatie systeem.	Plantum	Weerbaarheid	
15	Als extra impuls voor de stap van innovatie naar praktijktoepassing als onderdeel van het verdienmodel van veredelingsbedrijven wordt aangesloten bij de acties ten aanzien van weerbare teeltsystemen.	Plantum	Weerbaarheid	PRIORITEIT
16	Productpilots op het gebied van weerbare rassen, waarbij verschillende ketenpartners betrokken worden.	LTO	Weerbaarheid	PRIORITEIT
17	Beschikbaar houden en maken van voldoende mogelijkheden om in de productie van uitgangsmateriaal ziekten en plagen te voorkomen en te bestrijden.	Plantum	Randvoorwaarden	
18.1	Inventariseren naar behoefte aan onderzoek en ontwikkeling van nieuwe gewasbeschermingsmethoden en technieken gericht op uitgangsmateriaal.	Plantum	Weerbaarheid	
18.2	Intensiveren van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe gewasbeschermingsmethoden en technieken gericht op uitgangsmateriaal.	Plantum	Weerbaarheid	samengevoegd
19	Het ontwikkelen van maatwerk voor biologische producten en methoden voor de toepassing op zaden, bollen, etc. zodat weerbaar uitgangsmateriaal beschikbaar komt.	Artemis	Weerbaarheid	
20	Voor het ontwikkelen van weerbare teeltsystemen in relatie tot de productie van uitgangsmaterialen wordt aansluiting gezocht bij de pilotprojecten van andere partijen en worden er nieuwe pilotprojecten opgezet.	Plantum	Weerbaarheid	samengevoegd
21	Het verbeteren van het borgingssysteem voor schoon uitgangsmateriaal waar nodig.	Plantum	Weerbaarheid	samengevoegd
22	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van innovatieve teeltconcepten die in ontwikkeling zijn, zowel in Nederland als daarbuiten.	LVVN	Weerbaarheid	afgerond
23	Innovatieve teeltconcepten worden gescreend op potentiële bijdrage aan een weerbaar teeltsysteem. Voor kansrijke teeltconcepten wordt een ondersteuningsplan opgesteld.	LTO	Weerbaarheid	PRIORITEIT
24	Innovatieve teeltconcepten worden gemonitord op daadwerkelijke verhoging van de weerbaarheid, neven effecten en praktische uitvoerbaarheid. Op basis hiervan kan worden bijgestuurd.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
25	Kennisimpuls Groen wordt verbreed naar bedekte teelten.	Artemis	Weerbaarheid	afgerond
26.1	Inventariseren behoefte aan precompetitief onderzoek gericht op het optimale mozaïek van beplanting, dat tot robuuste weerbaarheid leidt.	LTO	Weerbaarheid	
26.2	Intensiveren precompetitief onderzoek gericht op het optimale mozaïek van beplanting, dat tot robuuste weerbaarheid leidt.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
27	Meenemen van kennis en ervaring (internationaal) onderzoek voor ontwikkelen maatregelen verbinden land- en tuinbouw met natuur in kennisontwikkelingsprojecten.	LVVN		vervallen
28	Het opstellen van pilotprojecten om land- en tuinbouw verbindende maatregelen ten bate van gewasbescherming toe te passen in de praktijk.	LTO		

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
29	Inventarisatie uitvoeren van beschikbare maatregelen om land- en tuinbouw en natuur te verbinden. Deze inventarisatie wordt opgenomen in het informatiesysteem.	LVVN		afgerond
30	Het inventariseren van de mogelijkheden om nuttige organismen gericht in te zetten om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen.	Artemis		
31	Het verstrekken van een opdracht voor het in kaart brengen van de belemmeringen voor het toepassen van beschikbare functionele agrobiodiversiteit.	LVVN		
32	Stimuleren van kennisnetwerken met agrarische ondernemers om nieuwe ervaringen met de inzet van functionele agrobiodiversiteit op te doen en te delen.	LTO		
33	Stimuleren inzetten nuttige organismen in de praktijk.	LTO		vervallen
34	Gebiedsprojecten op het gebied van het verbinden van land- en tuinbouw en natuur worden meegenomen in pilotprojecten.	LVVN		vervallen
35	Het verstrekken van een opdracht voor het in kaart brengen van de relatie tussen landschapselementen en de eventuele effecten daarvan op het toepassen van de IPM principes.	LVVN		
36	Bepalen van een indicator voor het inzichtelijk maken van de effecten van plantaardige productie en gewasbescherming op biodiversiteit.	LVVN		vervallen
37	Het inventariseren van de mogelijkheden om nuttige organismen gericht in te kunnen zetten om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen en te bestrijden.	Artemis	Weerbaarheid	
38	Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het gericht inzetten van nuttige organisme in de praktijk.	Artemis		reguliere inzet
39	Stimuleren van het toepassen in de praktijk van het gericht inzetten van nuttige organismen.	LTO		vervallen
40	Het stimuleren van precompetitie onderzoek naar consortia van (micro-) organismen om het microbioom van gewassen in hun teeltomgeving te verbeteren.	Artemis		afgerond
41	Het inventariseren van de overlap in werkingsmechanismen tussen consortia van (micro-)organismen.	Artemis	Weerbaarheid	
42	Versterking onderzoek naar geïnduceerde weerbaarheid en implementatie in de praktijk.	LTO	Weerbaarheid	
43	Het verstrekken van een opdracht voor het ontwikkelen van een systematiek voor beste beschikbare technieken (BBT) voor technische maatregelen.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
44	Op basis van BBT ontwikkelt de markt effectieve technische maatregelen, die passen binnen weerbare teeltsystemen.	Fedecom	Randvoorwaarden	
45	Daar waar er hiaten in kennis- en innovatie worden geconstateerd, neemt de overheid de regierol op zich om deze te adresseren bij relevante programma's en agenda's.	LVVN		reguliere inzet
46	Informatie over beschikbare waarnemings-, monitorings-, detectie- en diagnosticeringstechnieken beschikbaar als onderdeel van het informatie systeem, beschikbaar voor agrarisch ondernemers.	Fedecom	Randvoorwaarden	
47	Nieuwe technieken worden beproefd in weerbare teeltsystemen die per sector en regio kunnen verschillen. Agrarische ondernemers delen ervaringen.	Fedecom	Weerbaarheid	
48	Regionaal en sectoraal worden verbeterde waarnemingsmethoden beproefd in pilotprojecten. Agrarische ondernemers in een bepaald gebied nemen die regie in handen.	Fedecom	Weerbaarheid	samengevoegd

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
49	Er wordt een overzicht gemaakt van belemmeringen in regelgeving voor het toepassen van technische maatregelen.	Cumela	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
50	Agrarische ondernemers gaan pas informatie- en beslissings-ondersteunende systemen en precisietechnieken gebruiken als er vertrouwen ontstaat in deze systemen en er afspraken zijn gemaakt over aspecten zoals data-gebruik.	LTO	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
51	Verkennen van de mogelijkheden om te komen tot een volledig gesloten kassysteem.	LTO	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	
52	Agrarische ondernemers hebben de mogelijkheid om technieken uit te proberen en toe te passen door hierin zelf of gezamenlijk te investeren of deze te huren via een loonwerker of dealer.	Cumela	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
53	Ontwikkelen van E-stewardship: digitale maatwerkvoorschriften voor de teler toegespitst op teelt- en toepassings-omstandigheden.	CropLife	Randvoorwaarden	afgerond
54	Ontwikkelen Tracking & Tracing op batchniveau van gewasbeschermingsmiddelen.	CropLife	Randvoorwaarden	
55	Blijvend aandacht vragen voor de ontwikkeling van laag-risicostoffen en -middelen bij ontwikkelaars van gewasbeschermingsmiddelen.	CropLife	Randvoorwaarden	
56	In Europees verband wordt ingezet op een versnelde goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen met een laag risico, zodat middelen op basis van deze stoffen sneller beschikbaar komen voor agrarische ondernemers.	CropLife	Randvoorwaarden	
57	Een 'position paper' wordt opgesteld met daarin de inzet van Nederland voor de REFIT van Verordening (EG) 1107/2009.	LNVN	Randvoorwaarden	afgerond
58	Er komt een overzicht van potentiële laag-risicostoffen die via een wederzijdse erkenning of via het spoor van de kleine toepassingen beschikbaar kunnen komen voor de agrarische ondernemer.	CropLife	Actuele Vraagstukken	afgerond
59	Er komt een overzicht van potentiële basisstoffen die beschikbaar kunnen komen voor de agrarische ondernemer. Voor deze stoffen wordt een plan opgesteld en uitgevoerd ten behoeve van snelle toelating van deze stoffen.	LTO	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
60	Het inzetten op het meenemen van innovatieve toepassings-technieken in de Europese goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen.	LNVN		reguliere inzet
61.1	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van receptuursysteem.	LNVN	Randvoorwaarden	afgerond
61.2	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van maatwerkvoorschriften.	LNVN	Randvoorwaarden	
61.3	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van gecontroleerde distributie.	Agrodis		vervallen
61.4	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van systeemtoelatingen.	LNVN	Randvoorwaarden	
61.5	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van vrijstellingen.	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
61.6	Het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het toepassen van voorlopig toelatingen.	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
62	Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden die er zijn om dossiers uit (OECD) landen buiten de Europese Unie te gebruiken voor het aanvragen van de goedkeuring van een werkzame stof of de toelating van een middel.	Ctgb	Randvoorwaarden	

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
62a	Aan de hand van een concrete case voor toelating van een micro-organisme worden de systemen tussen de VS en de EU vergeleken.	Artemis/ CropLife	Randvoorwaarden	
63	De EU werkt aan een richtsnoer om harmonisatie van de criteria voor laag risico middelen in lidstaten te bevorderen. Nederland zet in op een snelle afronding van dit richtsnoer.	Ctgb		reguliere inzet
64	Het verkennen van de reikwijdte van proefonthefingen en pilotprojecten.	LVVN		reguliere inzet
65	Producenten van gewasbeschermingsmiddelen streven ernaar nieuwe biologische stoffen/middelen te ontwikkelen, die binnen de categorie laag risico gaan vallen.	Artemis	Randvoorwaarden	
66	Nagaan hoe andere EU landen initiatieven nemen om versneld biologische middelen voor de aanvrager geregistreerd en voor de teler beschikbaar te krijgen en kijken of dit een optie is voor Nederland.	Artemis	Randvoorwaarden	afgerond
67	Er wordt een breed gedragen systematiek voor het in kaart brengen van actuele vraagstukken ontwikkeld en toegepast.	LTO	Actuele Vraagstukken	afgerond
68	Voor het wegvallen van actieve stoffen als gevolg van EU beleid is een "early warning" systematiek ontwikkeld. Brancheorganisaties nemen het initiatief om aan de hand hiervan actuele vraagstukken te identificeren en op te lossen.	LTO	Actuele Vraagstukken	afgerond
69	Als een gelijkwaardig alternatief niet tijdig voorhanden is moeten telers worden geholpen de tussenliggende tijd te overbruggen. Sector, overheid en andere relevante partijen zoeken hiervoor per vraagstuk naar adequate invulling.	LTO		vervallen
70	Concrete casussen worden ingebracht en besproken in of onder de vlag van de werkgroep actuele vraagstukken en er worden oplossingen voor gezocht.	LTO	Actuele Vraagstukken	PRIORITEIT
70.1	Onkruid in de teelt van inulinechichorei.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.2	Phytophthora infestans in de teelt van aardappelen.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.3	Bladluizen in teelt van suikerbieten i.v.m. bietenvergelingsziekte.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.4	Duist in de teelt van graan.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.5	Tulpengalmijt in de teelt tulp.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.6	Onkruid in de teelt van tulp (na opkomst).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.7	Virussen in de teelt van bloembollen.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.8	Bladluizen in de teelt van pot-, perk- en kuipplanten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.9	Taxuskever in sierheester, bos- en haagplantsoen en coniferen.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.10	Onkruid in containerteelt van vaste planten.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.11	Engerlingen in boomteelt.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.12	Suzuki-fruitvlieg in de teelt van kers, pruim, blauwe bes en druif.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.13	Schurft in de biologische teelt van appel en peer.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.14	Bloesemkevers in de teelt van appel en peer.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.15	Bladluizen in de fruitteelt.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.16	Perenbladvlo in de teelt van peer.	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.17	Vruchtboomkanker in de teelt van appel en peer.	LTO	Actuele Vraagstukken	

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
70.18	Integrale aanpak van floemzuigende insecten in de teelt van groenten inclusief aardbeien (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.19	Virussen in de teelt van groenten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.20	Trips in de bloemisterij (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.21	Rups in de bloemisterij en de teelt van groenten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.22	Fusarium in de bloemisterij en de teelt van groenten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.23	Wantsen en cicaden in de bloemisterij en de teelt van groenten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.24	Wol-, dop- en schildluizen in de bloemisterij en de teelt van groenten (bedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.25	Zwarte roest in de teelt van graszaad.	Plantum, LTO	Actuele Vraagstukken	
70.26	Onkruid in de teelt van graszaad.	Plantum, LTO	Actuele Vraagstukken	
70.27	Onkruid in de opkweek van prei.	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.28	Trips in de teelt en de opkweek van prei.	Plantum, LTO	Actuele Vraagstukken	
70.29	Aspergehaantje in de opkweek van asperge.	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.30	Onkruid in de opkweek van asperge.	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.31	Onkruid in de zaadteelt van groenten (onbedekte teelt).	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.32	Insecten in de zaadteelt van groenten.	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.33	Insecten in de opkweek van vruchtgroenten, bladgroenten, Brassica's en sierteelt.	Plantum	Actuele Vraagstukken	
70.34	Kiem- en bodemgebonden schimmels in direct gezaaide onbedekte teelten (vollegrondsgroenten, akkerbouwgewassen, sierteeltgewassen).	Plantum, LTO	Actuele Vraagstukken	
70.35	Valse meeldauw in de teelt van uien (onbedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.36	Onkruid in de teelt van kruiden en witlof (onbedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.37	Bladluizen in de teelt van sla (onbedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.38	Bonen- en uienvlieg in de teelt van uien en bonen (onbedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
70.39	Rupsen in de teelt van groenten (onbedekte teelt).	LTO	Actuele Vraagstukken	
71	Het beschikbare instrumentarium voor het oplossen van actuele vraagstukken wordt geëvalueerd en eventueel geoptimaliseerd.			vervallen
72	Het opstellen van een voorstel welke mogelijkheden er zijn om werkzame stoffen – die relevant zijn in het kader van de transitie – op Europees niveau te behouden.	CropLife	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
73	Het ministerie van LVVN zet zich in Europees verband in voor een eenduidige interpretatie en effectieve benutting van onmisbare toepassingen.	LVVN		reguliere inzet
73.1	Het ministerie van LVVN neemt het initiatief voor het tijdig betrekken van de verschillende partijen in het proces rond het identificeren van onmisbare toepassingen (Verordening (EG) 1107/2009, artikel 4, lid 7). Hiervoor is een draaiboek beschikbaar.	LVVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
74	Toepassing van het geactualiseerde draaiboek vrijstellingen ten behoeve van overbrugging van de transitieperiode van 'oud naar nieuw'.	LVVN	Actuele Vraagstukken	afgerond

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
75	Het onlangs geactualiseerde draaiboek vrijstellingen bevat een aantal verbeteringen in de procedure van het aanvragen van vrijstellingen.	LVDN		vervallen
76	Om actuele vraagstukken zoveel mogelijk te voorkomen gaan toelatinghouders in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek met betreffende sectoren.	CropLife		reguliere inzet
77	Aandringen op operationeel maken databank EU toegelaten middelen. Ook de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' wordt nagegaan en waar nodig verder geharmoniseerd.	LVDN	Actuele Vraagstukken	afgerond
78	De inzet is om te komen tot een vervolg van het in 2020 aflopende Fonds Kleine Toepassingen.	LTO	Actuele Vraagstukken	
78.1	Openstelling fonds kleine toepassingen in overbruggingsperiode (1e in 2021, 2e en 3e in 2022).	LTO	Actuele Vraagstukken	afgerond
78.2	Opstellen plan van aanpak voor laag-risicomiddelen.	LTO		vervallen
78.3	Verkenning mogelijkheid inrichting nieuw fonds.	LVDN	Actuele Vraagstukken	afgerond
78.4	Opstellen plan van aanpak voor basisstoffen.	LTO		vervallen
79	Evaluatie van het Fonds Kleine Toepassingen.	LVDN	Actuele Vraagstukken	afgerond
80	Er zal gekeken worden of het beleidsmatig kader van de NLKUG aangepast kan worden om de problematiek van kleine toepassingen te verminderen.	LVDN		vervallen
81	LTO Nederland werkt de mogelijkheid uit om de bestaande "trustee" uit te breiden naar andere activiteiten, zoals vrijstellingen.	CropLife	Actuele Vraagstukken	geparkeerd
82	De ministeries van LVDN en lenW zetten zich ervoor in om op Europees niveau duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van het grensvlak tussen de biociden en gewasbeschermingsmiddelen verordening.	LVDN, lenW		reguliere inzet
83	De ministeries van LVDN en lenW zullen met het Ctgb en de sector in gesprek gaan over specifieke toepassingen die door de verordening dreigen te verdwijnen.	LVDN, lenW		reguliere inzet
84	Voor alle landbouwsectoren, waarin gewasbeschermingsmiddelen toegepast worden, wordt er door sociale partners adequate arbocatalogi opgesteld met daarin beheersmaatregelen voor alle risico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.			reguliere inzet
85	Vanuit handelaren, adviseurs en branches wordt de gegeven voorlichting, over arbeidsbescherming aan werkgevers en kopers van gewasbeschermingsmiddelen, op een adequaat niveau gebracht.			reguliere inzet
86	Werkgevers zullen de voorlichting, aan toepassers van gewasbeschermingsmiddelen en werknemers die in het gewas werken, op een adequaat niveau brengen.	LVDN		reguliere inzet
87	Het toegankelijk maken van gegevens die mogelijk interessant zijn om gezond en veilig werken te bevorderen.	LTO	Randvoorwaarden	
88	Verkennen welke informatie over risico's van gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar is, en hoe deze gebruikt kan worden om ondernemers en personeel beter te informeren over het treffen van de juiste maatregelen.	LVDN		reguliere inzet
89	Beschikbare informatie wordt op een laagdrempelige en gebruiksvriendelijke manier ontsloten, (a) voor het opstellen van risico inventarisaties en -evaluaties (RI&E's) en (b) voor gebruikers waaronder toepassers en preventiemedewerkers.	LVDN		reguliere inzet

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
90	Het vroegtijdig signaleren van mogelijke knelpunten in relatie tot drinkwaterwinning en het delen van deze informatie met betrokken partijen.	Vewin		reguliere inzet
91	Het vroegtijdig signaleren van mogelijke knelpunten in relatie tot grondwater en het delen van deze informatie met betrokken partijen.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
92	Voor gesignaleerde knelpunten worden bekeken of er maatregelen nodig zijn aanvullend op het Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
93	Er worden pilotprojecten opgestart voor het vormgeven in de praktijk van nieuwe mogelijkheden om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar de leefomgeving te beperken.	Fedecom		reguliere inzet
94	De Unie van Waterschappen neemt het initiatief tot het ontwikkelen van nieuwe instrumenten gericht op het stimuleren van waterbewust ondernemen.	UvW	Pakket van Maatregelen	afgerond
95	Het delen van goede voorbeelden uit samenwerkingsprojecten voor het stimuleren van de toepassing van emissiebeperkende maatregelen i.r.t. bronnen voor de productie van drinkwater door agrarische ondernemers.	Vewin		reguliere inzet
96	Het delen van goede voorbeelden uit samenwerkingsprojecten voor het stimuleren van de toepassing van emissiebeperkende maatregelen i.r.t. grondwater door agrarische ondernemers.	Vewin		reguliere inzet
97	Nagaan of een financiële bijdrage van drinkwaterbedrijven aan regionale projecten voor emissiebeperkende maatregelen i.r.t. drinkwaterbronnen aan de orde is.	Vewin		reguliere inzet
98	Oriëntatie verbetering afvalinzameling resten en gebruikte verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen zodat in Nederland een nog beter en dekkend systeem ontstaat.	CropLife	Randvoorwaarden	afgerond
99	Er wordt instrumentarium ontwikkeld voor de agrarische ondernemer die het pakket aan handelingsperspectieven voor het versterken van weerbaarheid inzichtelijk maakt.	LTO		reguliere inzet
100	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van lopende onderzoekstrajecten op het gebied van plantgezondheid naar aanleiding hiervan wordt een programmatische aanpak ontworpen.	LNVN	Weerbaarheid	afgerond
101	Het ministerie van LNVN zal een analyse uitvoeren of de huidige publiek gefinancierde onderzoeksprogramma's op het terrein van gewasbescherming (inclusief plantgezondheid en veredeling) bijdragen aan het realiseren van de transitie.	LNVN		reguliere inzet
102	De betrokken private partijen zorgen ervoor dat onderzoeksvoorstellen die zij de komende jaren indienen op het terrein van gewasbescherming (inclusief plantgezondheid en veredeling) bijdragen aan het realiseren van de doelen van het UP.	Alle partijen	Randvoorwaarden	
103	Invoering project Kas als Ecosysteem (KaEco) gebruikmakend van alle relevante bouwstenen.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
104	LTO Nederland komt met concrete voorstellen voor de (door) ontwikkeling van weerbare teeltsystemen.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
105	Om innovatie op bedrijfsniveau te ondersteunen, wordt het begrip "experimenteerruimte" nader uitgewerkt en het instrumentarium herijkt. Eventuele ontwikkeling van aanvullend instrumentarium.	LTO	Randvoorwaarden	afgerond

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
106	Ontwikkelen stimuleringskader voor agrarische ondernemers die weerbare teeltsystemen willen (door)ontwikkelen op hun bedrijf.	LTO	Randvoorwaarden	afgerond
107	Het in kaart brengen van de sectorale en regionale initiatieven en het beoordelen hoe deze aansluiten bij en bijdragen aan het realiseren van de doelen van het uitvoeringsprogramma.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
108	Het opstellen en uitvoeren van een voorstel voor de uitvoering van pilotprojecten op bedrijfs-, sector- en regionaal niveau voor het realiseren van de doelen van het UP.	LTO	Weerbaarheid	afgerond
109	Het opzetten van een regionaal pilotproject in de provincie Drenthe voor het oplossen van voor de knelpunten van omwonenden bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.	LVVN	Weerbaarheid	samengevoegd
110	Er wordt een voor regio's en sectoren representatief netwerk van demonstratielocaties opgericht, waar weerbare teeltsystemen in praktijk-realistische omstandigheden worden toegepast en gemonitord.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
111	Het opzetten van enkele pilotprojecten met groepen agrarische ondernemers, waarin de weerbaarheid van de gewassen die geteeld worden en van het gehele bedrijf centraal staan.	Artemis	Weerbaarheid	
112	Informatie en advies over weerbare teeltsystemen wordt gebundeld, vertaald naar voor telers en adviseurs begrijpelijke vorm en inhoud. Het systeem wordt actief onder de aandacht gebracht.	Agrodis	Weerbaarheid	PRIORITEIT
113	Telers, adviseurs en erfbetreders gaan proactief samen leren en ervaring opdoen met weerbare teeltsystemen. Ter ondersteuning hiervan kan gebruik gemaakt worden van bestaande structuren. Dit wordt verder uitgewerkt.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
114	Het organiseren van een gewasbeschermingsdag in het voorjaar van 2021 om de pilotprojecten breed te delen.	LTO	Weerbaarheid	afgerond
115	Er wordt een vangnet ontwikkeld voor agrarische ondernemers die bij aanvang van een pilotproject concreet kunnen aangeven waar zij mogelijk aanvullend risico lopen tijdens de duur van het pilotproject.	LVVN		reguliere inzet
116	Parallel aan de pilotprojecten wordt instrumentarium ingericht om agrarische ondernemers te ondersteunen bij de grootschalige uitrol.	LVVN		reguliere inzet
117	"Small wins" omzetten in "big wins" door het opzetten van een kennisnetwerk voor het delen van kennis die ontwikkeld is in de praktijk ("best practices").	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
118	In kleine groepen agrarische ondernemers binnen sectoren wordt uitleg gegeven over de wijze waarop planten en gewassen 'weerbaarder' worden tegen ziekten en plagen.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
119	Delen van goede voorbeelden en mogelijke oplossingsrichtingen uit samenwerkingsprojecten voor het stimuleren van de toepassing van emissiebeperkende maatregelen door agrarische ondernemers i.r.t. drinkwaterproductie.	Vewin		reguliere inzet
120	Het opstellen van een voorstel voor het toepassen van innovaties op sectoraal, regionaal en nationaal niveau voor de korte, de middellange en lange termijn.	LTO	Weerbaarheid	samengevoegd
121	Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van een adviseur die hen helpt bij het toepassen van innovaties op hun bedrijf. Het is daarvoor van belang dat de positie van de adviseur zichtbaar wordt versterkt.	Agrodis	Randvoorwaarden	PRIORITEIT

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
122	Bedrijven die stappen willen zetten hebben behoefte aan ondersteuning op maat. Deze ondersteuning wordt ingevuld met transitiecoaches.	Agrodis	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
123	Het reeds bestaande instrumentarium voor het realiseren van weerbare teeltsystemen wordt getoetst op effectiviteit en toegankelijkheid voor "speciality crops". Eventueel ontwikkelen nieuw instrumentarium.	LTO	Randvoorwaarden	
124	Het doorzetten van samenwerkingsprojecten van de drinkwatersector met agrarische ondernemers en het eventueel uitbreiden van bestaande samenwerkingsprojecten naar emissiereducerende maatregelen.	Vewin		reguliere inzet
125	Het ministerie van LVVN gaat in gesprek met het ministerie van OCW om de onderwijs- en scholingsprogramma's van agrarische scholen te laten herijken en zo nodig te laten aanpassen.	LVVN	Randvoorwaarden	
126	Het "Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten" richt zich ook op het herijken van de voorschriften van de bewijzen van vakbekwaamheid gewasbescherming.	LTO	Randvoorwaarden	
127	het organiseren van een overleg tussen overheid, agrarisch bedrijfsleven (teelt en verwerking) en Nederlandse detailhandel om de problematiek van de eerlijke prijs samen te bespreken.	LVVN		reguliere inzet
128	Er komen pilotprojecten voor een specifiek product met afzet in de Nederlandse detailhandel om de prijsvorming in de keten, onder de transitie, te onderzoeken mede in relatie tot de eerlijke prijs.	LTO	Randvoorwaarden	
129	Er wordt onderzocht welke invloed duurzaamheidskeurmerken en andere bovenwettelijke eisen kunnen hebben op het verdienmodel van zowel agrarische ondernemers als ketenpartijen in de transitie.	LVVN		reguliere inzet
130	inventariseren hoe de huidige fytosanitaire eisen binnen Europa en van derde landen zich verhouden tot (kansen voor) doorontwikkeling van weerbare teeltsystemen en op basis daarvan worden concrete knelpunten geïdentificeerd.	LTO	Randvoorwaarden	
131	Om een zo gelijk mogelijk internationaal speelveld te bewaken zal LVVN de "Toekomstvisie gewasbescherming 2030" actief uitdragen via haar netwerk van landbouwraden en bij overleg met derde landen over fytosanitaire markttoegang.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
132	Er wordt gekeken of de huidige systematiek waarmee gegevens in beeld worden gebracht over nieuwe quarantaine ziekten, plagen of onkruiden ook kan worden gebruikt voor "regulated non-quarantine pests" en kwaliteitsorganismen.	LVVN		reguliere inzet
133	Er wordt gekeken in welke mate deze (eventueel aangepaste) systematiek kan worden toegepast op voor Nederland nieuwe "regulated non-quarantine pests" en kwaliteitsorganismen.	LVVN		reguliere inzet
134	Het opstellen van een voorstel voor een financieel kader voor de agrarische ondernemers, zodat individuele ondernemers gestimuleerd worden om stappen te zetten in de transitie.	LTO	Randvoorwaarden	
135	Voor bewezen effectieve maar nog niet renderende teeltsystemen of onderdelen daarvan, wordt instrumentarium ontwikkeld om de investeringsdrempel te verlagen.	LTO	Randvoorwaarden	

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
136	Voor bewezen effectieve maar nog niet renderende teelt-systemen of onderdelen daarvan, wordt uitgezocht welke mogelijkheden er zijn om afzet tegen een billijke prijs te garanderen voor ondernemers die hiermee gaan pionieren.	LTO	Randvoorwaarden	
137	Het indienen van het voorstel om het gesloten uniform vulsysteem op te nemen in de milieulijst.	CropLife	Randvoorwaarden	afgerond
138	Het indienen van het voorstel om tot gesloten kasconcepten, zoals afgazen van kassen, op te nemen in de milieulijst.	LTO	Randvoorwaarden	afgerond
139	Fedecom neemt jaarlijks het initiatief om te kijken of de milieulijst geactualiseerd moet worden in relatie tot de doelen van het uitvoeringsprogramma.	Fedecom	Randvoorwaarden	
140	In gesprek gaan met de provincies om te kijken of het mogelijk is om de provinciale subsidieregelingen in het kader van het huidige plattelandsontwikkelingsprogramma bij te laten dragen aan het realiseren van de transitie.	LVVN		reguliere inzet
141	Onderzoeken hoe economische prikkels kunnen bijdragen aan de bevordering van de transitie naar weerbare teelt-systemen met een minimale milieulast. Waarbij ook keteneffecten worden meegenomen.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
142	Het ministerie van LVVN zal het initiatief nemen om regeldruk te verminderen en belemmeringen voor innovaties op het terrein van gewasbescherming weg te nemen als die zijn gemeld bij het Agroloket.	LVVN		reguliere inzet
143	Het ministerie van LVVN zal het initiatief nemen om – voor zover mogelijk – belemmeringen in wet- en regelgeving op het terrein van gewasbescherming weg te nemen.	LVVN		reguliere inzet
144	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van innovatieve technieken, de procedure bij toepassing van het instrument ‘wederzijdse erkenning’ en het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen.	Ctgb	Randvoorwaarden	
144.1	Beoordelingssystematiek strokenteelt.	Ctgb	Randvoorwaarden	afgerond
144.2	Optimaliseren van het toetsingskader voor innovatieve technieken.	Ctgb	Randvoorwaarden	
144.3	Ontwikkeling toetsingskader nieuwe stoffen.			reguliere inzet
144.3.1	Herziening toetsingskader voor micro-organismen.	Ctgb	Randvoorwaarden	afgerond
144.3.2	Ontwikkeling richtsnoer voor herziene toetsingskader voor micro-organismen.		Randvoorwaarden	
144.3.3	Bijdragen ontwikkeling toetsingskader voor bacteriofagen.		Randvoorwaarden	
144.5	Wederzijdse erkenning.	Ctgb		reguliere inzet
144.6	Stapelen gewasbeschermingsmiddelen.	Ctgb	Randvoorwaarden	afgerond
145	De betrokken partijen zorgen ervoor dat er jaarlijks een quick scan wordt uitgevoerd of de verschillende instrumenten van dit uitvoeringsprogramma nog passen bij de fase waarin het uitvoeringsprogramma zich bevindt.	LVVN		reguliere inzet
146	Daar waar uitvoering van acties, of de consequenties daarvan, raken aan aanpalende beleidsterreinen zal worden gekeken hoe de verschillende perspectieven kunnen worden meegenomen en vanuit het brede belang kan worden gehandeld.	LVVN		reguliere inzet
147	Het ontwikkelen van een “dashboard” voor het presenteren van de resultaten van de jaarlijkse monitoring.		Programmabureau = communicatie	

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
148	Het daar waar nodig ontwikkelen van indicatoren voor het monitoren van de voortgang van het uitvoeringsprogramma.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
149	LTO Nederland zal voor de verbinding zorgen tussen nationaal programma landbouwbodems en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.	LTO	Randvoorwaarden	
150	LVVN zal voor de verbinding zorgen tussen de kringloopvisie en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.	LVVN		vervallen
151	LTO Nederland zal voor de verbinding zorgen tussen het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.	LTO	Randvoorwaarden	
152	Alle betrokken partijen zullen op eigen initiatief aansluiten bij het bestaande proces (NSP).	Alle partijen	Verbinden land- en tuinbouw en natuur	afgerond
153	LVVN zal voor de verbinding zorgen tussen de herbezinning van het mestbeleid en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
153.1	Digitalisering geharmoniseerde risico-indicatoren.	LVVN	Randvoorwaarden	afgerond
153.2	Kennisimpuls groene gewasbescherming - uitbreiding tomaat, potplanten en prei.	LVVN	Weerbaarheid	afgerond
153.3	Kennisimpuls groene gewasbescherming - kleinschalige deskstudie uitgevoerd om de richtingen in kaart te brengen tegen zwarte roest en graszaadteelt.	LVVN	Weerbaarheid	afgerond
153.4	Onderzoek naar toepassen vaccins tegen virussen in gesloten teelten.	LVVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
153.5	Natuurvriendelijke bestrijding via bladluis gesloten teelten.	LVVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
153.6	Onderzoek naar mogelijkheden 'reset knop' tussen twee teelten.	LVVN	Actuele Vraagstukken	
154	?			vervallen
155	Weesmedicijnen.	LVVN	Randvoorwaarden	
156	?			vervallen
157	?			vervallen
158	?			vervallen
159	?			vervallen
160	Herijken voorschriften bewijs van vakbekwaamheid gewasbescherming.	LVVN	Pakket van Maatregelen	afgerond
161	Uitwerken van randvoorwaarden voor gecontroleerde distributie.	Agrodis	Pakket van Maatregelen	afgerond
162	?			vervallen
163	?			vervallen
164	Ontwikkelen eenvoudig meetinstrument voor (agrarische) ondernemers.	CropLife		vervallen
165	Stimuleren toepassen doe het zelf test.	LTO		vervallen
166	?			vervallen
167	?			vervallen
168	?			vervallen
169	Opstellen toezichtsplan.	UvW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
170	Uitvoeren toezichtsplan.	UvW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
171	Doorlopen reguliere procedure, incl. uitvoeringstoets Ctgb.	IenW, LVVN		reguliere inzet

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
172	vullen spuitmachines - ontwikkelen uniform gesloten vulsysteem.	CropLife	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
173	vullen spuitmachines - borging gebruik uniform gesloten vulsysteem.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
174	vullen spuitmachines - ontwikkelen juridisch kader.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
175	vullen spuitmachines - opname in wetgeving.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
176	vullen spuitmachines - inzetten toezicht en handhaving.	UvW en NVWA	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
177	inwendig reinigen - controleren of Machinerichtlijn voorziet in schoonwatertank + onderzoeken wie toezicht houdt.	lenW	Pakket van Maatregelen	afgerond
178	Inwendig reinigen - onderzoeken wie toezicht houdt.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
179	inwendig reinigen - onderzoeken effectiviteit intern reinigen.	Fedecom	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
180	inwendig reinigen - in beeld brengen aanvullende maatregelen.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
181	inwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
182	inwendig reinigen - opname in wetgeving.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
183	Inwendig reinigen - inzetten toezicht en handhaving.	UvW en NVWA	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
184	uitwendig reinigen - verkennen juridische knelpunten.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
185	uitwendig reinigen - stimuleren aanleg en gebruik wasplaats.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
186	uitwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
187	uitwendig reinigen - opname in wetgeving.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
188	uitwendig reinigen - toezicht en handhaving.	UvW en NVWA	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
189	uitwendig reinigen - brochure voor gemeenten en handreiking toezicht.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
190	gesloten erf - maatlat schoon erg beschikbaar voor alle open teelten.	lenW	Pakket van Maatregelen	afgerond
191	gesloten erf - implementatie maatlat over sectoren.		Pakket van Maatregelen	samengevoegd
192	gesloten erf - x % bedrijven past maatlat toe.		Pakket van Maatregelen	samengevoegd
193	gesloten erf - y % bedrijven past maatlat toe.		Pakket van Maatregelen	samengevoegd
194	gesloten erf - z % bedrijven past maatlat toe.		Pakket van Maatregelen	samengevoegd
195	gesloten erf - draagt zorg dat boven wettelijke maatregelen Maatlat erf onder MIA/Vamil vallen.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
196	gesloten erf - ontwikkelen protocol nullozing.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
197	gesloten erf - implementatie protocol over sectoren.	LTO	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
198	gesloten erf - x % bedrijven past protocol toe.	LTO	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
199	gesloten erf - y % bedrijven past protocol toe.	LTO	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
200	gesloten erf - z % bedrijven past protocol toe.	LTO	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
201	gesloten erf - draagt zorg dat bovenwettelijke maatregelen protocol onder MIA/Vamil vallen.	lenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
202	zuiveringstechnieken afval water erf - uitvoeren onderzoek naar zuiveringstechnieken voor komen tot formele lijst indien voldoen aan minimaal zuiveringsrendement.	LTO	Pakket van Maatregelen	afgerond
203	zuiveringstechnieken afval water erf - voorstel schrijven voor minimaal benodigd zuiveringsrendement.	LTO	Pakket van Maatregelen	samengevoegd

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
204	zuiveringstechnieken afval water erf - ontwikkelen standaard water.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
205	zuiveringstechnieken afval water erf - ontwikkelen meet-methode.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
206	zuiveringstechnieken afval water erf - ontwikkelen beoordelingsmethode.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
207	zuiveringstechnieken afval water erf - instellen beoordelingscommissie.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
208	zuiveringstechnieken afval water erf - ontwikkelen juridisch kader.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
209	zuiveringstechnieken afval water erf - opnemen in wetgeving.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
210	zuiveringstechnieken afval water erf - inzetten toezicht en handhaving.	LVVN	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
211	bodemkwaliteit - inventariseren kennis die op plank ligt.	LVVN	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
212	bodemkwaliteit - beoordelen pilots op best practices bv zicht op bodemstructuur.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
213	bodemkwaliteit - uitdragen kennis vanuit gebundelde praktische en theoretische kennis.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
214	bodemkwaliteit - ontwikkelen maatlat perceel, onderdeel bodemkwaliteit (zgn. perceelemissiescan).	CropLife	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
215	afspoeling percelen - inventariseren kennis die op plank ligt (zuivering, greppels, brede zones, tools e.d.).	LVVN	Pakket van Maatregelen	afgerond
216	afspoeling percelen - pilots beoordelen op best practices.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
217	afspoeling percelen - ontwikkelen maatlat perceel, onderdeel afspoeling (zgn. perceelemissiescan).	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
218	afspoeling percelen - Uitrollen meest effectieve maatregelen.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
219	afspoeling percelen - brede groene zones langs watergangen: verkennen juridische knelpunten (toelatingsbeleid, water- mest-, milieuwetgeving, GLB e.d.).	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
220	afspoeling percelen - (collectieve) zuivering op gebiedsniveau: verkennen mogelijkheden en juridische knelpunten.	UvW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
221	uitspoeling percelen - inventariseren kennis die op plank ligt (zuivering, tools e.d.).	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
222	uitspoeling percelen - pilots beoordelen op best practices.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
223	uitspoeling percelen - ontwikkelen maatlat perceel, onderdeel uitspoeling (zgn. perceelemissiescan).	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
224	uitspoeling percelen - Uitrollen meest effectieve maatregelen.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
225	uitspoeling percelen - brede groene zones langs watergangen: verkennen juridische knelpunten (toelatingsbeleid, water- mest-, milieuwetgeving, GLB e.d.).	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
227	uitspoeling percelen - drainagewater: opvangen en zuiveren: verkennen mogelijkheden en juridische knelpunten.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
228	uitspoeling percelen - (collectieve) zuivering op gebiedsniveau: verkennen mogelijkheden en juridische knelpunten.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
229	Maatlat perceel (perceelemissiescan) - Maatlat perceel beschikbaar voor alle open teelten.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
230	Maatlat perceel (perceelemissiescan) - implementatie maatlat over sectoren.	LTO	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
231	Maatlat perceel (perceelemissiescan) - x % bedrijven past maatlat toe.	LTO		vervallen
232	Maatlat perceel (perceelemissiescan) - y % bedrijven past maatlat toe.	LTO		vervallen
233	Maatlat perceel (perceelemissiescan) - z % bedrijven past maatlat toe.	LTO		vervallen
234	Best beschikbare technieken drift - door externe onafhankelijke partij (niet TCT) laten ontwikkelen systeem best beschikbare technieken voor te realiseren minimaal 95% driftreductie, getoetst op naleefbaarheid en handhaafbaarheid.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
235	Best beschikbare technieken drift - actualiseren meetmethode.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
236	Best beschikbare technieken drift - ontwikkelen beoordelingsmethode / mogelijkheden voor extrapolatie / mogelijkheden voor expert judgement / mogelijkheden om buitenlandse metingen mee te nemen.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
237	Best beschikbare technieken drift - instellen beoordelingscommissie.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
238	Best beschikbare technieken drift - ontwikkelen juridisch kader.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
239	Best beschikbare technieken drift - opname in wetgeving.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
240	Best beschikbare technieken drift - inzet toezicht en handhaving.	UvW en NVWA	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
241	Huidige technieken toetsen aan beschikbare technieken drift - huidige technieken toetsen aan best beschikbare technieken (opschonen lijst) (kan naast bovenstaand traject in gang worden gezet).	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
242	Huidige technieken toetsen aan beschikbare technieken drift - stimuleren aanschaf apparatuur met ten minste 95 % driftreductie.	IenW	Pakket van Maatregelen	samen gevoegd
243	Huidige technieken toetsen aan beschikbare technieken drift - onderzoeken mogelijkheid voor een opkoopregeling voor 'oude' spuitmachines bij aankoop driftarme en emissiereducerende technieken.	LVVN	Pakket van Maatregelen	
244	Huidige technieken toetsen aan beschikbare technieken drift - afhankelijk van uitkomst opstellen van regeling voor opkoopregeling.	LVVN	Pakket van Maatregelen	
245	Huidige beoordelingstechnieken drift - opdrachten formuleren.	IenW	Pakket van Maatregelen	afgerond
246	Huidige beoordelingstechnieken drift - Instellen beoordelingscommissie voor deze werkzaamheden.	IenW	Pakket van Maatregelen	afgerond
247	Huidige beoordelingstechnieken drift - beoordelen en opschonen doppen- en techniekenlijst voor schrappen risicovolle technieken.	IenW	Pakket van Maatregelen	afgerond
248	erf - opstellen handreiking en communicatiedocument aanleg wasplaats voor machines met gewasbeschermingsmiddelen.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
249	Versnellen gebruik driftreductiemogelijkheden.	LTO	Pakket van Maatregelen	
250	drift - technieken 75% driftreductie hoge laanbomen.	LTO		vervallen
251	Onderzoek stimuleren naar praktijkrijp maken van zuiveringstechnieken incl. beoordelingsmethodiek.	GTNL	Hoofdpijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
252	Stimuleren totstandkoming en naleving van maatregelen ter overbrugging van verschil tussen hoog benodigd verwijderingspercentage en 95% zuiveringsrendement.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
253	Opstellen lijst kansrijke locaties collectieve zuivering en ondersteunen bij uitwerken businesscases.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
254	Stimuleren innovatie om zuiveringskosten te verlagen.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
255	Draagvlak creëren bij glastuinbouwbedrijven voor zuiveringsplicht.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
256	Inhoudelijk bijdrage aan validatie en doorontwikkeling GEM-model.	GTNL/ CropLife	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
257	Voorstel voor beperken afvalwatervolume in geval van veel kwel en inzijging.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
258	Samen met stichting CDG mogelijkheden voor gecontroleerde distributie voor de glastuinbouw uitwerken.	GTNL/ CropLife		vervallen
259	Zorgen voor maximale synchronisatie met milieuwetgeving.	ctgb	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
260	Beoordelen lijst met kansrijke locaties voor collectieve zuiveringen.	UvW/VNG	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
261	Validatie en doorontwikkeling beoordelingsmethodiek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen (GEM).	LVVN	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
262	Nagaan mogelijkheid voor latere invoering nieuw-beoordelingsmethodiek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen (GEM).	LVVN	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
263	Nagaan mogelijkheden voor financiële instrumenten.	LVVN	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
264	Aanpassing milieuwetgeving voor invoering zuiveringsplicht.	IenW	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
265	Verkennen technische en juridische aspecten van aanpassing grondslag zuiveringsheffing.	IenW	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
266	Onderzoeken mogelijkheden ontwikkeling mobiele zuiveringsinstallaties en de effecten op haalbaarheid en betaalbaarheid.	IenW	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
267	Afwegen of kleine bedrijven meer tijd (max. 3 jaar) krijgen voor voldoen aan zuiveringsplicht.	IenW	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	afgerond
268	Evaluatie beoordelingsmethodiek voor zuiveringsinstallaties.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	PRIORITEIT
269	Voor de beoordelingsmethodiek voor zuiveringsinstallaties is een standaardwater gedefinieerd. De samenstelling van het standaardwater wordt geëvalueerd, o.a. vanwege het verlopen van de toelating van enkele werkzame stoffen.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	PRIORITEIT

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
270	Verbeteren toezicht en handhaving. Voor de naleving van voorschriften is afdoende toezicht en handhaving noodzakelijk.	GTNL	Hoofdlijnenakkoord waterzuivering glastuinbouw	PRIORITEIT
271	Mitigerende mogelijkheden vogels en zoogdieren (opdracht Wagingen UR).	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
272	Natuurlijke bestrijding bladluizen in glastuinbouw.	LNVN		vervallen
273	Natuurlijke bestrijding bladluizen in open teelten (opdracht Wagingen UR).	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
274	Actualiseren natuurlijke bestrijding bladluizen in open teelt (opdracht Wagingen UR).	LNVN	Actuele Vraagstukken	
275	Digitaal inwinnen van de afzetgegevens.	LNVN	Randvoorwaarden	afgerond
276	Resetmogelijkheden in de glastuinbouw.	LNVN		vervallen
277	Organiseren gesprekstafel over nieuwe inhoudelijke indicatoren.	LNVN	Randvoorwaarden	afgerond
278	Formuleren voorstel voor indicatoren over de voortgang van het proces.	LNVN		reguliere inzet
279	Maximale residulimieten.	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
280	Reguliere zonale aanvraag inclusief artikel 51.	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
281	Reguliere wederzijdse erkenning inclusief artikel 51.	LNVN		reguliere inzet
282	Uitzonderlijke behoefte.	LNVN		reguliere inzet
283	Publiek belang.	LNVN	Actuele Vraagstukken	afgerond
284	ECSC.	CropLife	Randvoorwaarden	
285	Opstellen monitoringsrapport 2022 (bestaande indicatoren).	LNVN	Randvoorwaarden	afgerond
286	Opstellen kalender met overzicht beschikbare en nog te ontwikkelen economische prikkels.	LNVN	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
287	Actualiseren draaiboek vrijstellingen.	LNVN		reguliere inzet
288	Ontwikkelen van een stimuleringskader voor het laagdrempelig aanbieden van bouwplanbrede ondersteuning van telers door hun vertrouwde adviseur.	Agrodis	Weerbaarheid	samengevoegd
289	Onderzoeken of door het beschikbaar zijn van veel meer toegelaten laag-risicomiddelen het gebruik hiervan gangbaarder is waardoor in 2030 geen sprake meer is van een uitzonderlijk behoefte.	LNVN	Randvoorwaarden	
290	Ontwikkelen meet- en beoordelingsprotocol voor spot-spraying en andere precisietechnieken.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
291	Aanpassing/actualisatie TCT beoordelingskader voor volleelds drifarme technieken.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
292	Verkorten terugkoppeling monitoringsresultaten van grond- en oppervlaktewater naar gebruikers/toepassers van middelen.	IenW	Pakket van Maatregelen	samengevoegd
293	Ontwikkelen en organiseren van workshops om de programmatische aanpak van actie 100 te verspreiden.		Weerbaarheid	
294	Inventarisatie van lopend onderzoek naar plantmicrobiomen en vertaling naar praktijktoepassing in vervolg op het resultaat van actie 40.		Weerbaarheid	
295	Meer kennis vergaren over samenstelling FAB randen in combinatie met functionaliteit (plaagonderdrukking).	CropLife		
296	Kansen benutten voor de aanleg van FAB binnen Ruimtelijke Ordening (past wat ondernemers willen in de plannen/ideeën van de gemeente en provincie?).	CropLife		reguliere inzet

Nummer	Actie	Organisatie	Werkgroep	Status
297	Inzicht krijgen in beste/optimale samenstelling van heggen en houtwallen.	CropLife		
298	Uitwerken vervolgacties voor het wegnemen van belemmeringen om innovatieve toepassingstechnieken in te zetten voor gebruiksreductie.	Ctgb	Randvoorwaarden	PRIORITEIT
299	Rol bemesting in weerbare teeltsystemen.	Artemis	Weerbaarheid	PRIORITEIT
300	Op grond van monitoring sneller vaststellen van resterende opgave voor doelbereik schoon grond- en oppervlaktewater.	IenW	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
301	Regioaanpak - sturen op doelen met toolbox en ontwikkeling in groepsproces met implementatie.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
302	Regioaanpak - gebruik maken van expertise van de praktijk en communicatie intern en extern over meetresultaten.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
303	Regioaanpak - regionale kennis- en implementatietrajecten in probleemgebieden.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
304	Techniek - creëren loket waar fabrikanten van (nieuwe) technieken advies kunnen krijgen over aanvragen voor beoordeling van deze technieken door de TCT.	LTO en Fedecom	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
305	Techniek - actualiseren positie en kader van de TCT.	IenW en UvW	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
306	Techniek - bijdragen aan Europese harmonisatie van meet- en beoordelingsmethodes driftreductie.	Fedecom	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
307	Techniek - organiseren hackaton op het gebied van waterzuivering.	LTO	Pakket van Maatregelen	
308	Opstellen plan voor verplichten van gebruik wasplaats voor uitwendig reinigen van spuitapparatuur.	LTO en Cumela	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
309	Snelle en uniforme kennisdeling richting boeren, tuinders, loonwerkers en adviseurs.	LTO en Agrodīs	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
310	Verhogen van kennis over spuittechnieken, driftreductie, regelgeving e.d. aan verschillende doelgroepen.	Fedecom	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
311	Inzetten op zorgvuldig en netjes werken.	Cumela	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
312	Organiseren kantine toolbox.	Cumela	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
313	Doortonwikkelen landbouwportagel Noord-Holland en Rijnland.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
314	Praktische kennisontwikkeling in verschillende fieldlabs.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
315	Uitvoeren onderzoekstrajecten bloembollen gericht op geïntegreerde teelt.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
316	Verminderen milieubelasting bloembollenteelt.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
317	Naleving - Vervolg hackaton over naleving wetgeving toepassing gewasbeschermingsmiddelen.	LVVN en IenW	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
318	Naleving - Opstellen van ideeën voor het verbeteren van de naleving bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen.	LTO	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT
319	Grondwater - meenemen gewasbeschermingsmiddelen bij monitoring bovenste grondwater.	IenW	Pakket van Maatregelen	PRIORITEIT

Betrokken partijen:

Artemis
Natuurlijk

ctgb

College voor de toelating van
gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

**NATUUR
& MILIEU**

Rijksoverheid

